

Rapport van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen/Stichting Innovatie & Arbeid,
Wetstraat 34-36, 1040 Brussel - W www.serv.be/stichting - T +32 2 209 01 11 - E info@serv.be

Bij gebruik van gegevens en informatie uit dit rapport wordt een correcte bronvermelding op prijs gesteld.

Publicatiedatum 20 februari 2026

Contactpersoon Lien Van Rampelberg lvrampelberg@serv.be

Inhoud

Samenvatting	5
Rapport	6
1. Wat en waarom van de Ondernemingsenquête	7
2. Populatie en steekproef	8
2.1 Populatie	8
2.2 Steekproefontwerp	9
2.3 Steekproeftrekking	10
3. Zelfrapportering sector en grootte	11
4. Vragenlijst	12
4.1 Principes	12
4.2 Herziening voor deze editie	12
4.3 Thema's in de vragenlijst	13
5. Veldwerk	14
5.1 Timing	14
5.2 Duur interview	14
5.3 Interview met personeelsverantwoordelijke of zaakvoerder	14
5.4 Uitnodiging per brief	15
5.5 Telefonische bevraging	15
5.6 Afspraken optimaal opvolgen	16
5.7 Werken met golven	16
5.8 Veldwerkbureau – externe partner voor interviews	16
6. Respons	18
6.1 Responspercentage	18
6.2 Non-respons	19
7. Kwaliteitsbewaking en -controle	21

7.1	Briefing en vragenronde interviewers	21
7.2	Proefinterviews	21
7.3	Argumentarium, FAQ voor de respondent	21
7.4	Optie tot rechtstreeks contact met de onderzoekers	21
7.5	Interviewersvariantie	22
7.6	Wisselwerking respondent en interviewer	22
7.7	Data nakijken op onregelmatigheden	22
8.	Gegevensbescherming	24
9.	Dataverwerking en analyse	25
9.1	Weging	25
9.2	Gebruikte analysetechnieken	27
9.3	Programma's voor dataverwerking	27
9.4	Aanvulling met externe bedrijfsgegevens	27
	Referentielijst	29
	Lijst met tabellen	30
	Tabellen	30
	Bijlagen	31
	Celverloop	31
	Introductiebrief	34
	Vragenlijst	35

Samenvatting

Sinds 1998 brengt de Stichting Innovatie & Arbeid via de Ondernemingsenquête kwantitatief in kaart hoe nieuwe vormen van technologie, management, organisatie en arbeidsinzet worden toegepast in de Vlaamse economie. Deze enquête, die vroeger bekend stond als TOA- en later IOA-enquête, wordt om de drie jaar afgenomen.

Dit rapport beschrijft de gehanteerde methodologie en het verloop van de dataverzameling in 2025. De telefonische bevraging vond plaats bij een representatieve, voor elke editie nieuw getrokken steekproef van ondernemingen en organisaties met minstens één werknemer, verspreid over Vlaanderen en (Nederlandstalig) Brussel. De steekproef is gestratificeerd naar sector en bedrijfs-grootte. Deze editie bevat 1650 volledig afgewerkte interviews.

De interviews, gemiddeld 17 minuten lang, omvatten naast algemene ondernemingskenmerken, thema's zoals opleiding, digitalisering, duurzaamheid, innovatie, werklust en groei en financiën. Het veldwerk werd zorgvuldig gepland en uitgevoerd met ondersteuning van een gespecialiseerd veldwerkbureau. Het veldwerk werd gestructureerd in golven, waardoor de opvolging van de respons en de planning van de interviews optimaal konden worden afgestemd.

Kwaliteitsbewaking was een belangrijk aandachtspunt, met onder meer briefing van interviewers, proefinterviews en controle op datakwaliteit. Gegevensbescherming werd strikt nageleefd.

De data werden gewogen om een representatieve steekproef te garanderen. Voor de analyse werden beschrijvende statistieken gebruikt om de resultaten overzichtelijk weer te geven. Daarnaast werden verschillende statistische toetsen en analyses toegepast om verschillen tussen groepen te onderzoeken en verbanden tussen variabelen te analyseren.

Dit rapport werd geschreven door Lien Van Rampelberg en Hendrik Delagrangé
--

Rapport

1. Wat en waarom van de Ondernemingsenquête

Sinds 1998 peilt de Stichting Innovatie & Arbeid naar de toepassing van nieuwe vormen van technologie, management, organisatie en arbeidsinzet in de Vlaamse economie. De Ondernemingsenquête van 2025 brengt een aantal toepassingen in kaart die als belangrijk gezien worden en waarover extra inzichten gewenst zijn. Een belangrijke eigenschap van de Ondernemingsenquête is dat de verschillende thema's opgenomen worden in één bevraging, waardoor makkelijk verbanden tussen thema's kunnen worden getoetst. Het doel van de bevraging en de analyses is een bijdrage te leveren aan het begrip van en de kennis over Vlaamse ondernemingen en hun bedrijfsvoering, om zo ook het sociale overleg en de werking van de sociale partners te ondersteunen.

Deze enquête heeft in de loop der jaren enkele veranderingen gekend waaronder de naamgeving. De Ondernemingsenquête heette voorheen de TOA-enquête (Technologie, Organisatie en Arbeid) en later IOA-enquête (Innovatie, Organisatie en inzet van Arbeid). Sinds 2021 wordt de naam Ondernemingsenquête gebruikt. Voor de editie van 2025 werd een grondige herziening gedaan van de vragenlijst. In overleg met de sociale partners werden vragen toegevoegd, aangepast of weggelaten. De wijze van dataverzameling is nagenoeg gelijk aan voorgaande edities.

2. Populatie en steekproef

In de volgende secties bespreken we achtereenvolgens de onderzoekspopulatie, het steekproefontwerp en de steekproeftrekking.

2.1 Populatie

Basiscriteria

Het uitgangspunt van de Ondernemingsenquête is het verzamelen van een reeks kenmerken van ondernemingen met minstens één werknemer, bij een representatief staal van ondernemingen in alle sectoren in Vlaanderen, inbegrepen ondernemingen in Brussel voor zover ze Nederlands hebben aangegeven als gebruikte taal.

Vestigingseenheden

We beschrijven de populatie aan de hand van vestigingseenheden zoals ze zijn opgenomen in de RSZ-statistieken; een vestiging komt dan overeen met een onderneming.

Sector

Afgezien van de nood aan een representatief staal voor de gehele populatie willen we ook kunnen opdelen naar een aantal grote sectorcategorieën enerzijds en grootteklassen anderzijds. De populatie is daartoe ingedeeld in vier sectoren: industrie (inclusief de primaire sector), bouw, diensten en quartaire sector. Daarbij worden de logische blokken genomen zoals die in de NACE-codes zijn voorzien. Voor de quartaire sector worden een aantal activiteiten op inhoudelijke basis overgeheveld naar de diensten (Tabel 1).

Tabel 1: Gebruikte sectorafbakening op basis van NACE-codes

Sector	NACE-codes
Industrie	01-39
Bouw	41-43
Diensten	45-82 / aangevuld met de codes 85531 96012 93212 93291 93130 90023 96021 96092 95290 95110 95210 95230 96040 96022 96031
Quartair	84-99 / zonder de codes 85531 96012 93212 93291 93130 90023 96021 96092 95290 95110 95210 95230 96040 96022 96031

Populatiebeschrijving

Op basis van de afbakening, kan de populatie beschreven worden (Tabel 2). Dat gebeurt op basis van de hercodering van NACE-codes van de meest recente gegevens van de RSZ. Die hebben doorgaans betrekking op de populatie van twee jaar geleden. Voor de populatiebeschrijving van deze bevraging wordt gebruik gemaakt van gegevens van het vierde kwartaal van 2023, de meest recente gegevens die op dat moment beschikbaar zijn. Voor deze beschrijving kunnen we geen onderscheid maken op basis van taal. We voegen daarom alle vestigingen van Brussel bij onze populatie.

Tabel 2: Populatie 2023 kwartaal 4, vestigingseenheden, Vlaanderen en Brussel

		Sector				Totaal
		Industrie	Bouw	Diensten	Quartair	
Aantal werknemers	1-9	17364	26352	142215	50093	236024
	10-49	5153	3792	26146	17082	52173
	50-199	1521	507	4926	5637	12591
	200+	477	80	956	1030	2543
Totaal		24515	30731	174243	73842	303331

Bron: RSZ. Eigen berekeningen

De populatie van het onderzoek is doorheen de jaren uitgebreid. In de eerste TOA-editie (1998) werden enkel de industriële bedrijven met minstens 10 werknemers onderzocht. Sinds 2001 worden naast de industrie ook de primaire sector, diensten, de bouw en de quartaire sector (overheid, onderwijs en social profit) bevraagd. In 2004 was er nog een afzonderlijke bevraging met een sterk aangepaste vragenlijst voor de micro-ondernemingen uit de profitsector. Sinds 2007 worden alle organisaties en ondernemingen met minstens één werknemer opgenomen. Het methodologisch rapport van 2021 geeft een gedetailleerd overzicht van de populatie per editie (Delagrangé & Notebaert, 2023).

2.2 Steekproefontwerp

Op basis van onze populatiebeschrijving hebben we een steekproefontwerp gemaakt. Voor het ontwerpen van de steekproef worden de volgende principes gehanteerd:

- De verschillende sectorcategorieën moeten onderling vergeleken kunnen worden;
- Gezien de heterogeniteit van de sectoren moet voor elke sector een voldoende aantal eenheden opgenomen worden;
- Er moet vergelijking mogelijk zijn tussen grote en kleine bedrijven. De bevindingen omtrent het grootte-effect zijn voldoende goed waar te nemen met een indeling 1-9, 10-49, 50-199 en 200 of meer werknemers;

Als we een aselechte steekproef zouden nemen hebben we te weinig grote ondernemingen en te weinig ondernemingen uit de andere sectoren dan de diensten. We moeten daarom onze

steekproef stratificeren op sector en grootte. We hanteren een minimumgrens (60 eenheden) en maximumgrens (500 eenheden) per cel. Dit is dan een disproportionele steekproef. Die laat ons toe om te vergelijken naar sector en grootte; voor uitspraken over de populatie in haar geheel moeten we de verhouding tussen de cellen herstellen naar hun ware proporties door te wegen (zie 9.1).

De Ondernemingsenquête wordt driejaarlijks herhaald. Er wordt voor elke editie een nieuwe steekproef getrokken. Het gaat dus om een cross-sectionele steekproef waarbij steeds opnieuw andere bedrijven worden ondervraagd, in tegenstelling tot longitudinaal onderzoek of panelstudies waar eenzelfde steekproef telkens opnieuw wordt ondervraagd. Een panelstudie zou zeker een meerwaarde kunnen betekenen, maar is budgettair en praktisch onhaalbaar.

2.3 Steekproeftrekking

De eigenlijke steekproef werd getrokken door Trends Business Information op basis van hun databank. Die databank bevat informatie op basis van ondernemingsnummer. Zo een ondernemingsnummer kan samenvallen met een vestiging maar verschillende vestigingen kunnen ook onder één ondernemingsnummer vallen. Deze databank bevat de meest recente informatie over de ondernemingen en werd ons op 24 november 2024 aangeleverd. Er kan dus een zeker verschil zitten tussen de beschreven steekproef op niveau van vestiging en de eigenlijke steekproef op niveau van ondernemingsnummer. Toch is ervoor gekozen om met deze informatie verder te gaan omdat deze door Trends Business Information gekoppeld kan worden aan de contactgegevens die nodig zijn om de respondenten (eerst per brief en daarna telefonisch) te contacteren.

De getrokken steekproef bevat een veelvoud van de aantallen in de beoogde steekproef om te anticiperen op non-respons. De factoren daarvoor werden bepaald op basis van de respons van de vorige editie.

Voor de grootste ondernemingen (200+ werknemers) is de populatie niet zo groot wanneer ze per sector opgedeeld wordt. Als we rekening houden met de nood aan betrouwbare contactgegevens en de uitval door non-respons is het bereiken van de doelstelling in die cellen niet vanzelfsprekend.

3. Zelfrapportering sector en grootte

Op basis van het adressenbestand, hebben we een indeling van grootte en sector van de bevraagde ondernemingen. Er is bijkomend voor gekozen om de vragen ook rechtevreeks aan de respondent voor te leggen (zie vragen Q2 en Q8 in de vragenlijst in bijlage).

Voor de weging en analyses wordt gebruik gemaakt van de door de respondent gerapporteerde grootte en sector. Dit om zo dicht mogelijk aan de sluiten bij de dagelijkse realiteit op het moment van bevraging. Een onderneming kan meerdere NACE-codes hebben en op die manier onder meerdere sectoren in te delen zijn. Er kan ook sprake zijn van verschuiving gezien het tijdsverschil. Op het moment van bevraging kan het werknemersaantal gestegen of gedaald zijn (ten aanzien van de laatste beschikbare administratieve gegevens) en/of kan een verschuiving in activiteit hebben plaatsgevonden. Er kunnen dus verschillen zitten tussen de gerapporteerde sector- en grootte-indeling op het moment van bevraging en de laatste beschikbare administratieve gegevens. Meer details worden weergegeven in bijlage.

4. Vragenlijst

In de komende secties worden achtereenvolgens de belangrijkste principes van de vragenlijst, de aanpassingen ten opzichte van vorige edities en de uiteindelijke inhoud van de vragenlijst voor editie 2025 toegelicht.

4.1 Principes

Bij de ontwikkeling van de vragenlijst wordt expliciet rekening gehouden met de context van een telefonische bevraging (CATI). Alle vragen worden vooraf getest en waar nodig aangepast om te verzekeren dat ze voldoende duidelijk, niet te lang en niet te complex zijn. Om de doorlooptijd van het interview te beperken en de responskwaliteit te verhogen, wordt in verschillende vragen gewerkt met schattingen. Dit voorkomt dat respondenten tijdens het interview uitgebreide opzoeken moeten doen, wat de belasting voor de respondent zou verhogen en de duur van de bevraging aanzienlijk zou verlengen. Verder bestaat de vragenlijst uit gesloten vragen of vragen waar naar een cijfer wordt gevraagd. Er zijn geen open vragen.

Voor een beperkt aantal vragen wordt de formulering licht aangepast naargelang de sector waarin de onderneming actief is. Deze varianten per sector hebben uitsluitend betrekking op de bewoording van de vraag, zodat ze beter aansluiten bij de realiteit en terminologie van de betrokken sector, zonder de inhoudelijke betekenis te wijzigen. In de analyse worden deze vragen steeds samen genomen en als inhoudelijk equivalent behandeld. De sectorale variaties hebben dus geen impact op de vergelijkbaarheid van de resultaten tussen sectoren. Indien dat wel het geval is, wordt dit verschil aangegeven bij de rapportering.

4.2 Herziening voor deze editie

De vragenlijst van de Ondernemingsenquête 2025 werd grondig herzien ten opzichte van eerdere edities. Deze herziening gebeurde in nauwe afstemming met de sociale partners (via de Expertengroep). In dat kader werden bestaande vragen geschrapt, aangepast of geherformuleerd, en werden ook nieuwe vragen toegevoegd. Doel van deze herziening was om de vragenlijst inhoudelijk te actualiseren, de samenhang tussen thema's te versterken en de bruikbaarheid en de relevantie voor sociale partners en beleid te verhogen.

Zoals in eerdere edities bevat de vragenlijst zowel nieuwe als terugkerende vragen. De terugkerende vragen maken het mogelijk om evoluties in de tijd te analyseren en trends op te volgen. Tegelijk werd kritisch bekeken welke vragen relevant en voldoende scherp bleven in de huidige maatschappelijke en economische context. Waar nodig werden formuleringen aangepast om de inhoud te actualiseren zonder de vergelijkbaarheid onnodig te ondergraven.

Een belangrijke aanpassing in deze editie is het gelijkstellen van de referentieperiode voor verschillende vragen naar een periode van drie jaar. Dit verhoogt de consistentie binnen de

vragenlijst zowel voor de respondent als voor de analyse en vergemakkelijkt de interpretatie en vergelijking van antwoorden over de verschillende thema's heen.

Voor een aantal items werd een nieuwe structuur uitgewerkt, waarbij na het stellen van een aantal toepassingsvragen een reeks vragen werden gesteld over de gevolgen of impact. Binnen de algemene thema's worden onder meer terugkerende vragen gesteld over (1) het belang van het thema voor de onderneming, (2) concrete acties of investeringen in de voorbije drie jaar, (3) mogelijke gevolgen voor werkgelegenheid, (4) impact op opleiding en (5) de mate van betrokkenheid of zeggenschap van werknemers. Deze vragen noemen we matrixvragen.

Daarnaast werden een reeks elementen van de ICO (Indicator Competentiegerichte Ondernemingen) niet meer allemaal opgenomen. De ICO werd in 2005 opgemaakt op basis van items die sinds 2001 onveranderd werden opgevraagd; in 2021 werden alle items dan voor het laatst opgevraagd. De ICO wordt herzien en in een andere vorm toegepast.

4.3 Thema's in de vragenlijst

De vragenlijst is opgebouwd uit duidelijk afgebakende thematische blokken. Deze thematische structuur laat toe om samenhangende onderwerpen systematisch te bevragen en om verbanden tussen thema's te analyseren. Alle thema's worden binnen één geïntegreerde vragenlijst bevraagd, zodat antwoorden bij de analyse met elkaar in verband kunnen worden gebracht.

De vragenlijst omvat de volgende thematische blokken:

- Opleiding
- Digitalisering
- Duurzaamheid
- Innovatie
- Haalbaarheid werklust
- Groei en financiën

De volledige vragenlijst die werd gebruikt voor de Ondernemingsenquête 2025 is opgenomen als bijlage bij dit rapport.

5. Veldwerk

De komende secties omschrijven de details van het veldwerk voor de bevraging van 2025. Ze geven weer wie, hoe, wanneer is bevraagd.

5.1 Timing

De pilot voor de vragenlijst werd uitgevoerd in februari 2025, er werden 22 interviews afgewerkt. De definitieve afname liep van begin maart tot begin mei 2025

5.2 Duur interview

De gemiddelde duur was 17 minuten, inclusief de introductie.

5.3 Interview met personeelsverantwoordelijke of zaakvoerder

De persoon die bevraagd wordt is de personeelsverantwoordelijke of, als die functie er niet is, de algemeen directeur of de zaakvoerder. Bij de quartaire sector kan dit ook de secretaris of voorzitter zijn. Er wordt gebeld op werkdagen tijdens de kantooruren met een mogelijkheid om op afspraak terug te bellen na de kantooruren.

De onderwerpen die aan bod komen in de enquête zijn zeer breed. Sommige daarvan behoren niet tot de dagelijkse werking van een personeelsverantwoordelijke, zeker wanneer het om het product, de dienst of eerder technische aspecten gaat. Voor een aantal items zou een lijn- of productiemanager misschien een betere keuze zijn. De optie om twee of meer verschillende personen in een onderneming of organisatie te bevragen is echter te complex. Er moet dan doorgeschakeld of teruggebeld worden, en de zoektocht naar de juiste persoon in het bedrijf kan veel (dure) tijd in beslag nemen, zowel voor de interviewers als voor de ondernemingen en organisaties in kwestie. Een dergelijke inspanning mogen we van onze respondenten niet verwachten. Bovendien zitten we dan mogelijk met een reeks enquêtes die slechts gedeeltelijk zouden ingevuld zijn en daardoor grotendeels onbruikbaar zijn. De meeste aspecten waar meer in detail naar gevraagd wordt zouden toch bij het werkdomein van de personeelsverantwoordelijke moeten liggen. We gaan er van uit dat voor de andere domeinen de kennis van de personeelsverantwoordelijke voldoende is om op de vragen te kunnen antwoorden. De voornaamste moeilijkheid -zo blijkt uit het verleden- is om er zeker van te zijn dat de geïnterviewde persoon wel degelijk de personeelsverantwoordelijke is en niet de verantwoordelijke voor personeelsadministratie. Dit zou opgevangen moeten worden door de personeelsverantwoordelijke zelf te contacteren, voor zover daar een naam van bekend is in het adresbestand. Wanneer er geen naam bekend is wordt de vraag gericht "aan de personeelsverantwoordelijke of zaakvoerder". Na doorverwijzing zijn vragen voorzien ter bevestiging dat men de persoon in de juiste functie aan de lijn heeft.

5.4 Uitnodiging per brief

Vooraleer de respondenten opgebeld worden krijgen ze eerst een aankondigingsbrief. Daarin staat dat de Stichting Innovatie & Arbeid van de SERV een onderzoek uitvoert, wordt aangegeven wat het doel is van de bevraging en dat ze daarvoor zullen opgebeld worden. Er wordt ook aangekondigd hoe lang het gesprek zal duren. Er worden een aantal mogelijkheden tot contact aangeboden bij eventuele vragen. In bijlage staat een model van deze brief, zoals gebruikt bij de laatste editie.

De oorspronkelijke idee achter de aankondigingsbrief is dat dit de respons zou verhogen. De respondent wordt op meerdere manieren benaderd, er wordt de nadruk gelegd op de identiteit van de SERV en de Stichting Innovatie & Arbeid als opdrachtgever en zo worden de betrouwbaarheid en ernst van het onderzoek in de verf gezet. In de praktijk is het echter moeilijk na te gaan of dit een effect heeft op de gerealiseerde respons, al zijn er wel respondenten -die aangeven de brief niet gekregen te hebben- die ingaan op de uitnodiging om deze per e-mail of post na te sturen. Er wordt dus wel waarde aan gehecht. Bovendien blijkt dat dit voor de interviewers een meer comfortabele openingssituatie biedt: het script opent na een introductie met een melding over de aankondigingsbrief en de vraag of men deze heeft ontvangen. Dit blijkt een goede opener voor het interview te zijn, waardoor de interviewers zelf ook meer ontspannen aan de opdracht beginnen. Ten slotte hebben we deze opzet in alle voorgaande bevragingsrondes ook gebruikt en willen we consistent blijven. In 2025 gebeurde de logistiek van het uitsturen van de aankondigingsbrieven door het onderzoeksbureau (IPSOS) zelf en niet door de SERV. Wanneer de respondent de brief niet gekregen had, werd aangeboden om de brief opnieuw te sturen; het onderzoeksbureau verstuurde deze dan als bijlage in een e-mail gericht aan de respondent tijdens het interview.

5.5 Telefonische bevraging

Er wordt met een telefonische enquête gewerkt. Deze keuze is gemaakt in functie van budget, respons en datakwaliteit. We verwachten dat een telefonische enquête de hoogste respons heeft van de mogelijke opties, dus met uitsluiting van het persoonlijke interview dat binnen het beschikbare budget geen optie was. De hoge respons houdt verband met de manier van contact nemen (persoonlijk contact via de telefoon), de mogelijkheid om een afspraak te maken voor het interview of om een afgebroken interview te hervatten op een later tijdstip. Een telefonische enquête laat, wanneer ze met een Computer Assisted Telephone Interviewing (CATI) systeem wordt doorgevoerd, toe om ingewikkelde verwijzingen en filteringen door te voeren. Een telefonisch interview laat ook toe om een zekere kwaliteit van de antwoorden te waarborgen. De interviewer kan op basis van instructies meer uitleg geven over een bepaalde vraag – of net niet. De kwaliteit van de vragenlijst kan op basis van het meeluisteren bij testinterviews goed opgevolgd worden. Men kan de respondent horen antwoorden, horen welke uitleg hij of zij vraagt of geeft, waardoor een inschatting van de verstaanbaarheid van vraag en antwoord kan gemaakt worden. Bij deze editie werden een aantal nieuwe vragen opgenomen die op basis van die meeluistersessies werden aangepast, niet alleen voor wat de vraagformulering betreft maar ook wat betreft vraagvolgorde en het tempo wat in een dergelijke vragenlijst zit. Een telefonisch interview laat ook toe om

op korte termijn alle interviews af te nemen, zodat er weinig tijdsverschil is tussen de respondenten. Mogelijke effecten van het interviewmoment worden op die manier beperkt.

In 2014 kon de bevraging ook via web-enquête worden beantwoord, in een experiment om een mogelijke omschakeling te bestuderen. De respons en vergelijkbaarheid van de antwoorden met de telefonische bevraging viel echter tegen. Vanaf 2018 werd deze piste dan ook verlaten en werd terug exclusief met telefonische interviews gewerkt.

5.6 Afspraken optimaal opvolgen

De interviewers bellen indien nodig verschillende keren terug, afhankelijk van de situatie. Ze proberen om daarvoor een moment vast te leggen. In het contract met het enquêtebureau staat dat ze tot tien keer kunnen teugbellen. Hoe vaak dat in de praktijk is hangt in grote mate af van hun inschatting of het nog zin heeft of niet, en van de mate waarin de respons in de cel waar de respondent toe behoort moeilijk loopt of niet.

5.7 Werken met golven

Omdat er gewerkt wordt met quota (de cellen van ons steekproefontwerp die moeten opgevuld worden) en een aankondigingsbrief (wie deze gehad heeft moet sowieso gebeld worden) kunnen we niet at random opbellen. Er wordt daarom gewerkt met golven. Een golf is een selectie (op zich eveneens een aselechte steekproef) van ondernemingen uit de steekproef die een aankondigingsbrief krijgen en dan opgebeld worden. In 2025 trok het onderzoeksbureau in samenspraak met de onderzoekers zelf de golven van ondernemingen, aangezien ook zij de aankondigingsbrieven verstuurd. De adressen die aangeschreven zijn kunnen pas enkele dagen na het versturen van de brief opgebeld worden. Na de eerste grote golven worden er gerichte golven gestuurd, waarbij per cel wordt geteld hoeveel brieven er zijn verstuurd, hoeveel daarvan hebben geleid tot een afgewerkt interview, een afspraak of een weigering. Op basis daarvan wordt een voorspelling gemaakt van het aantal brieven dat nog moet verstuurd worden om uiteindelijk een cel helemaal te kunnen opvullen. Naar het einde van het veldwerk toe kan het gebeuren dat een bepaalde cel al volledig is en er toch nog respondenten zijn aangeschreven. Dit was niet het geval tijdens deze editie, maar bij andere edities kregen ze naderhand een brief opgestuurd met de mededeling dat het onderzoek is afgerond.

5.8 Veldwerkbureau – externe partner voor interviews

Het uitvoeren van de telefonische interviews werd, zoals gebruikelijk, uitbesteed aan een enquêtebureau of marktonderzoeksbedrijf. Deze bedrijven hebben een pool aan interviewers die door hen zijn opgeleid. Daarnaast beschikken zij over de nodige CATI-infrastructuur en -software en kunnen ze overweg met het beheer ervan. De Stichting Innovatie & Arbeid stuurde een lastenboek op naar verschillende marktonderzoeksbureaus die met CATI werken. Deze procedure dient voor elke editie herhaald te worden. Het is daardoor nooit zeker dat opeenvolgende edities door hetzelfde bureau worden uitgevoerd. In het lastenboek staan onder meer de volgende verwachtingen:

- De briefing van de enquêteurs.

We willen bij de (door het bureau gegeven) aanvangsbriefing en de briefing van eventuele nieuwe enquêteurs zelf betrokken zijn, om op vragen van enquêteurs te kunnen antwoorden en omdat we ervan overtuigd zijn dat dit de motivatie en betrokkenheid van de enquêteurs verhoogt.

- Het argumentarium, de openingsformulering en toevoeging info enquêteurs.

De manier waarop de enquêteur bij de aanvang van het gesprek de aankondiging doet is volgens ons van groot belang. We willen samen met de projectleider van het enquêtebureau en enkele enquêteurs zelf deze openingsformuleringen op punt stellen. Bovendien moeten de enquêteurs goed voorbereid zijn om op vragen van de respondent te kunnen antwoorden waarvoor wij een argumentarium leveren en extra info voor de enquêteurs is toegevoegd aan de vragenlijst.

- Het doorgedreven terugbellen naar 'afspraken'.

Een zekere hardnekkigheid bij het opvolgen van afwezige respondenten kan een belangrijk effect hebben op de respons, ook al kan dit de totale duur van de dataverzameling verlengen.

In 2025 werd samengewerkt met IPSOS binnen de voorwaarden van het raamcontract van de Vlaamse Overheid.

6. Respons

De volgende secties gaan in op de respons van de bevraging en geven weer hoeveel respondenten beslisten om deel te nemen en welke de redenen zijn voor non-respons.

6.1 Responspercentage

De Ondernemingsenquête 2025 kent een netto respons van 37%. Dit geeft weer hoeveel procent van de respondenten beslisten mee te doen (eens de juiste persoon aan de lijn is en aan deze gevraagd wordt of ze willen meedoen) en ook effectief meedoen (geslaagd interview) (Tabel 3).

Tabel 3: Netto respons

	Aantal	Percentage
Weigering	2772	63%
Geslaagd interview	1650	37%
Totaal	4422	100%

Tabel 4 geeft de netto respons weer van de Ondernemingsenquête 2025 naar grootte en sector. De netto respons varieert over de verschillende cellen. De netto respons is het hoogst in de categorieën van de quartaire sector met meer dan 50 werknemers en het laagst in de categorie bouw met 200 of meer werknemers.

Tabel 4: Netto respons per categorie sector & grootte

		Res- pons	Techni- sche non- res- pons	Weige- ring	Totaal	Netto res- pons
Categorie sector & grootte	Primair - 1-9 werknemers	19%	44%	37%	100%	34%
	Primair - 10-49 werknemers	23%	28%	50%	100%	31%
	Primair - 50-199 werknemers	25%	44%	31%	100%	45%
	Primair - 200+ werknemers	10%	63%	28%	100%	27%
	Bouw - 1-9 werknemers	21%	47%	33%	100%	39%
	Bouw - 10-49 werknemers	21%	40%	39%	100%	35%
	Bouw - 50-199 werknemers	21%	43%	36%	100%	37%
	Bouw - 200+ werknemers	2%	69%	29%	100%	8%
	Diensten - 1-9 werknemers	19%	43%	39%	100%	33%
	Diensten - 10-49 werknemers	21%	40%	40%	100%	34%
	Diensten - 50-199 werknemers	18%	50%	32%	100%	36%
	Diensten - 200+ werknemers	7%	63%	29%	100%	20%
	Quartair - 1-9 werknemers	19%	53%	29%	100%	39%
	Quartair - 10-49 werknemers	26%	53%	21%	100%	56%
	Quartair - 50-199 werknemers	33%	48%	19%	100%	64%
	Quartair - 200+ werknemers	35%	49%	16%	100%	68%
Totaal		20%	46%	34%	100%	37%

6.2 Non-respons

Door de enquêteurs werden de redenen voor de weigering gecodeerd, maar die zijn enkel een weergave van wat de respondent opgeeft. We zien dat er in het algemeen vaak weigeringen zijn uit principe of omwille van drukte (Tabel 5).

Tabel 5: Voornaamste reden voor weigering deelname

	Aantal	Percentage van totaal aantal weigeringen
Weigering (principeel)	756	27%
Weigering (te druk)	740	27%
Weigering (door collega)	548	20%
Weigering (ziek/ afwezig)	273	10%
Weigering (niet via telefoon)	214	8%
Weigering (Neen, ik wil toch niet deelnemen)	108	4%
Weigering (geen toestemming)	68	2%
Weigering tijdens interview	47	2%
Weigering (krijgt teveel telefoon voor enquêtes)	18	1%
Totaal	2772	100%

Er is daarnaast technische non-respons: verkeerde adresgegevens, de persoon is niet beschikbaar (vb. wegens ziekte) en er wordt geen alternatief aangeboden, de persoon kan niet bereikt worden tijdens de looptijd van de interviews, enzovoort. Hierbij weten we niet of de persoon in kwestie bereid zou zijn geweest om te antwoorden. Van alle opgebeldde ondernemingen kunnen we 46% categoriseren als technische non-respons. Het onderzoeksbureau werd vooral geconfronteerd met geen antwoord, ongeldig nummer of andere verkeerde gegevens (Tabel 6).

Tabel 6: Overzicht technische non-respons

Reden	Aantal	Percentage van totale technische non-respons
Niet bereikt	1858	50%
Nummer niet in gebruik	866	23%
Verkeerde gegevens	625	17%
Antwoordapparaat	254	7%
Bedrijf gestopt	54	1%
Informatietoon	23	1%
Buiten de doelgroep	22	1%
Geen bedrijf op dit adres	19	1%
Fax machine	17	0%
Totaal technische non-respons	3738	100%

7. Kwaliteitsbewaking en -controle

In de komende secties wordt besproken hoe de kwaliteit van de dataverzameling zo optimaal mogelijk wordt gehouden.

7.1 Briefing en vragenronde interviewers

Voor de start van de (proef)interviews ontvangen de interviewers een briefing waarbij het doel en de methode van de bevraging wordt toegelicht en de vragenlijst wordt doorgenomen. De interviewers kunnen feedback geven en vragen stellen. De onderzoekers zijn aanwezig bij de briefing.

7.2 Proefinterviews

Proefinterviews dienen om de timing te testen en enkele laatste details van de vraagformuleringen aan te passen. We gaan er van uit dat in het begin de interviews wat langer duren totdat de enquêteurs de vragenlijst gewoon zijn, gewoonlijk vanaf de tweede of derde dag. De proefinterviews geven de interviewers ook de kans om feedback te leveren of bijkomende vragen te stellen over de vragenlijst.

Er werden 22 proefinterviews afgenomen. Die leidden tot enkele aanpassingen in de vragenlijst, voornamelijk tot de vereenvoudiging van antwoordcategorieën.

7.3 Argumentarium, FAQ voor de respondent

Een argumentarium is een reeks argumenten of antwoorden ter voorbereiding van mogelijke vragen die gesteld kunnen worden. Het argumentarium wordt ter beschikking gesteld van de enquêteurs van het marktonderzoeksbureau, zodat ze op een aantal mogelijke vragen van respondenten kunnen antwoorden en dat bovendien op een gestandaardiseerde manier kunnen doen. De belangrijkste vragen en hun antwoorden werden in 2025 toegevoegd aan de achterzijde van de aankondigingsbrief. Het argumentarium staat ook op de website onder de vorm van een FAQ-lijst voor de respondent. De hyperlink wordt ook meegegeven in de aankondigingsbrief zodat de respondent snel nog meer info kan terugvinden. U vindt de inhoud ervan op <https://www.serv.be/stichting/pagina/ondernemingsenquête>.

7.4 Optie tot rechtstreeks contact met de onderzoekers

Aan de respondenten wordt zowel in de aankondigingsbrief als op de webpagina de mogelijkheid aangeboden om met de onderzoekers zelf rechtstreeks contact te hebben, zowel telefonisch als per e-mail. We voorzien deze mogelijkheid expliciet om vertrouwen te wekken bij de respondent vanuit een meer persoonlijke benadering. In de praktijk nemen enkele respondenten contact met de onderzoekers op met verduidelijkingsvragen.

7.5 Interviewersvariantie

Ondanks een goede opleiding en briefing is het mogelijk dat interviewers op een of andere wijze een aantal fouten maken of systematische interpretaties hanteren. Dit is nooit helemaal uit te sluiten, al is de ene interviewer sterker in het bewaren van neutraliteit dan de andere. Een goede samenstelling van de interviewerspool moet een evenwicht nastreven van enerzijds ervaring, waarvoor best niet teveel verschillende interviewers worden ingezet, en anderzijds het beperken van interviewervariantie (systematische afwijkingen) waarvoor best wel veel verschillende interviewers worden ingezet. Het opsporen van interviewervariantie kan zowel via statistische methoden als via het meeluisteren met de interviewers. Beide zijn complex en bijzonder tijdsintensief. Het beheersen van de interviewervariantie wordt daarom in grote mate aan het onderzoeksbureau zelf verwacht.

7.6 Wisselwerking respondent en interviewer

Een deel van de kwaliteitschecks voor de data wordt tijdens de telefonische interviews gedaan. De interviewers kunnen feedback toevoegen en bij ongeldige of onduidelijke antwoorden verduidelijking vragen aan de respondent. Ook kunnen interviewers in de andere richting, extra info geven indien de vraag niet duidelijk zou zijn voor de respondent. Daardoor is er zelden sprake van ontbrekende of ongeldige antwoorden.

Ongeldige cases worden tijdens de eerste momenten van contact reeds gefilterd en moeten dus later niet uit de dataset gefilterd worden.

7.7 Data nakijken op onregelmatigheden

Vooraleer wordt overgegaan tot de analyses, wordt de dataset systematisch nagekeken op mogelijke onregelmatigheden. In een eerste stap worden ontbrekende waarden (missings) in kaart gebracht. Deze worden niet geïmputeerd, maar blijven als ontbrekende waarden in de dataset behouden en worden als dusdanig meegenomen in de verdere analyses.

Daarnaast worden de data gecontroleerd op inconsistenties en uitzonderlijke waarden. Er wordt nagegaan of er tegenstrijdige antwoorden voorkomen binnen dezelfde vragenlijst en of antwoorden logisch op elkaar aansluiten. Wanneer inconsistenties worden vastgesteld, worden deze afzonderlijk bekeken. In sommige gevallen kunnen antwoorden worden gecorrigeerd wanneer op basis van andere antwoorden duidelijk is dat het om een fout of vergissing gaat. Zo kan bijvoorbeeld een respondent die aangeeft geen opleidingen te organiseren, maar later wel aangeeft dat zijn opleidingen online plaatsvinden, worden gecorrigeerd zodat de antwoorden opnieuw consistent zijn.

Ook worden mogelijke 'outliers' (opvallend hoge of lage waarden) opgespoord, onder meer bij gerapporteerde aantallen. Door de opzet van de bevraging en de ingebouwde controles tijdens het invullen wordt het voorkomen van dergelijke onregelmatigheden reeds tijdens de dataverzameling zoveel mogelijk beperkt. Wanneer opvallend hoge of lage waarden voorkomen, worden

deze nagekeken. Indien deze niet onmogelijk zijn en plausibel kunnen worden geacht binnen de context van de respondent, worden ze behouden en meegenomen in de analyses.

8. Gegevensbescherming

De data worden gedurende het volledige onderzoeksproces opgeslagen en verwerkt in een beveiligde omgeving, conform de geldende regelgeving inzake gegevensbescherming binnen de Europese Unie. Toegang tot de gegevens is beperkt tot de betrokken onderzoekers en gebeurt volgens interne afspraken rond databeveiliging en vertrouwelijkheid. Ook het externe veldwerkbureau dat bij het onderzoek betrokken is, handelt volgens deze afspraken en verwerkt de gegevens uitsluitend in functie van de uitvoering van het onderzoek.

Gegevens over ondernemingen en contactpersonen worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor de doeleinden van het onderzoek. Na afloop van het veldwerk en de noodzakelijke opvolging worden de contactgegevens verwijderd. De uiteindelijke dataset met interview-antwoorden bevat geen rechtstreeks identificerende gegevens over de ondernemingen of de betrokken contactpersonen en laat niet toe om deze te identificeren.

Indien koppelingen nodig zijn om bijvoorbeeld bijkomende databronnen toe te voegen, wordt hiervoor gebruikgemaakt van het ondernemingsnummer. Deze koppelingen gebeuren gefaseerd en enkel voor de strikt noodzakelijke verwerkingen. Het ondernemingsnummer wordt uitsluitend gebruikt tijdens de koppelingsfase en wordt niet opgenomen in de uiteindelijke analysebestanden, zodat een rechtstreekse link met individuele ondernemingen onmogelijk blijft.

Bij de verwerking en rapportering van de gegevens wordt bijzondere aandacht besteed aan het vermijden van rechtstreekse en onrechtstreekse identificatie. Bij het groeperen van ondernemingen, bijvoorbeeld naar sector of grootteklasse, wordt steeds nagegaan of de cellen voldoende eenheden bevatten. Categorieën met een te klein aantal waarnemingen worden samengevoegd of niet afzonderlijk gerapporteerd, zodat het onmogelijk is om via deductie individuele ondernemingen te herkennen.

Het delen van data met derden gebeurt uitsluitend onder strikte voorwaarden. Aanvragers dienen zich te houden aan de geldende regels inzake databeveiliging en vertrouwelijkheid en verbinden zich ertoe de data niet langer te bewaren dan noodzakelijk voor het overeengekomen doel. Vooraleer data worden gedeeld, wordt de dataset opgeschoond en nagegaan of op basis van de beschikbare variabelen geen identificatie van individuele ondernemingen mogelijk is.

Na afronding van het onderzoek worden alle contactgegevens verwijderd. De geanonimiseerde dataset zonder enige mogelijkheid tot identificatie van ondernemingen of contactpersonen wordt wel bewaard voor longitudinale analyses en tijdsreeksen, aangezien een deel van de vragen in elke editie van het onderzoek terugkeert.

9. Dataverwerking en analyse

De komende secties bespreken achtereenvolgens de weging, de gebruikte analyses en programma's voor dataverwerking en het gebruik van aanvullende gegevens.

9.1 Weging

De noodzaak tot weging is een rechtstreeks gevolg van het werken met een gestratificeerde steekproef met disproportionele cellen en is daardoor van bij de opzet ingecalculeerd. De steekproef werd bij ontwerp gestratificeerd op basis van de verdeling over sector en grootte, om voldoende basis te hebben voor uitspraken naar sector en grootte. Dat betekent echter wel dat, wanneer er uitspraken moeten gedaan worden die gelden voor de volledige populatie, er gewogen moet worden om de verdeling terug een afspiegeling van de werkelijke verdeling te maken.

Voor elk stratum wordt een factor berekend waarmee elke eenheid moet 'gewogen worden', minder zwaar of net zwaarder doorwegen in het geheel. Er wordt gewogen op sector en grootte. We gaan bij het steekproefontwerp uit van het principe dat we de wegingsfactoren niet groter dan 2 willen maken.

De wegingsfactoren worden als volgt berekend:

- Op basis van de RSZ-populatiegegevens worden de proporties van de cellen berekend;
- Op basis van de aantallen in de gerealiseerde steekproef (indeling door respondent) worden de werkelijke proporties berekend;
- Met de regel van drie worden de factoren berekend waarmee de proporties in de gerealiseerde steekproef moeten worden vermenigvuldigd om de proporties van de populatie te verkrijgen;
- Dit levert een wegingsfactor op voor elke cel.

De weging wordt in de praktijk uitgevoerd door de wegingsfactoren in een spreadsheet te berekenen en de bekomen wegingsfactoren in SPSS per cel te coderen en die dan als wegingsfactor aan te duiden in het pakket. Voor elke editie worden wegingsfactoren berekend, wanneer edities met elkaar vergeleken worden, worden de oorspronkelijke wegingsfactoren van die edities behouden, ook al is in een latere editie de samenstelling van de populatie soms gewijzigd.

Bij deze berekening van de wegingsfactoren wordt de indeling van de gerealiseerde steekproef gebaseerd op de antwoorden van de respondenten. De respondenten geven soms een andere sector aan dan deze die we op basis van de NACE-code in het adresbestand hebben gekregen. Ook voor de grootte of voor zowel de grootte als de sector komt dat voor. Door dit 'celverloop' kan een cel meer of minder eenheden bevatten dan we hadden voorzien in het steekproefontwerp en kan de wegingsfactor groter of kleiner zijn dan we hadden voorzien. Door het celverloop in de cel met 1-9 werknemers in de dienstensector, is de wegingsfactor licht groter uitgevallen dan verwacht (2,93). De wegingsfactoren en de berekening van de wegingsfactoren van de Ondernemingsenquête 2025 vindt u in Tabel 7. Voor de wegingsfactoren van de voorgaande edities verwijzen we naar het methodologierapport van 2021 (Delagrangé & Notebaert, 2023).

Tabel 7: Populatie en weging

Populatie 2023, vestigingseenheden, van Data RSZ					
	Prim & Industrie	Bouw	Diensten	Quartair	Totaal
1-9wn	17364	26352	142215	50093	236024
10-49wn	5153	3792	26146	17082	52173
50-199 wn	1521	507	4926	5637	12591
200+ wn	477	80	956	1030	2543
Totaal	24515	30731	174243	73842	303331
Populatieproporties					
	Prim & Industrie	Bouw	Diensten	Quartair	Totaal
1-9wn	0,0572444	0,0868754	0,46884427	0,165143	0,77810708
10-49wn	0,016988	0,0125012	0,08619627	0,0563147	0,17200022
50-199 wn	0,0050143	0,0016714	0,01623969	0,0185837	0,04150911
200+ wn	0,0015725	0,0002637	0,00315167	0,0033956	0,00838358
Totaal	0,0808193	0,1013118	0,57443189	0,243437	1
Model van een aselechte steekproef					
	Prim & Industrie	Bouw	Diensten	Quartair	Totaal
1-9wn	94	143	774	272	1284
10-49wn	28	21	142	93	284
50-199 wn	8	3	27	31	68
200+ wn	3	0	5	6	14
Totaal	133	167	948	402	1650
Effectief gerealiseerde steekproef op basis van het antwoord van de respondent					
	Prim & Industrie	Bouw	Diensten	Quartair	Totaal
1-9wn	105	110	264	138	617
10-49wn	132	89	211	118	550
50-199 wn	129	40	109	79	357
200+ wn	21	1	42	62	126
Totaal	387	240	626	397	1650
Wegingsfactoren					
	Prim & Industrie	Bouw	Diensten	Quartair	Totaal
1-9wn	0,8996	1,3031	2,9303	1,9745	2,080837
10-49wn	0,2124	0,2318	0,6740	0,7875	0,516001
50-199 wn	0,0641	0,0689	0,2458	0,3881	0,191849
200+ wn	0,1236	0,4352	0,1238	0,0904	0,109785
Totaal	0,3446	0,6965	1,5141	1,0118	1,000000

9.2 Gebruikte analysetechnieken

Voor de analyse van de onderzoeksgegevens wordt in de eerste plaats gebruikgemaakt van beschrijvende statistiek. Hierbij worden onder meer aantallen, percentages en gemiddelde waarden berekend om de resultaten overzichtelijk weer te geven en te interpreteren. Deze beschrijvende analyses vormen de basis voor de rapportering van de onderzoeksbevindingen.

Om verschillen tussen groepen te beoordelen, worden gebruikelijke significantietoetsen toegepast. Afhankelijk van het type variabelen en de aard van de vergelijking wordt nagegaan of vastgestelde verschillen statistisch significant zijn. Voor verschillen tussen categorieën of groepen worden kruistabellen opgesteld en wordt via chi-kwadraattoetsen nagegaan of de verdelingen significant van elkaar verschillen. Voor het vergelijken van gemiddelde waarden tussen twee of meerdere groepen worden t-toetsen of variantieanalyses (ANOVA) toegepast. Indien relevant worden post-hocvergelijkingen uitgevoerd om na te gaan tussen welke specifieke groepen significante verschillen bestaan. Bij alle toetsen wordt gewerkt met gangbare significantieniveaus om te beoordelen of verschillen al dan niet op toeval kunnen berusten.

Daarnaast worden meer verdiepende analysetechnieken ingezet. Zo worden correlatieanalyses uitgevoerd om samenhangen tussen variabelen in kaart te brengen. Voor het nagaan van de interne consistentie van samengestelde schalen wordt gebruikgemaakt van Cronbachs alpha. Waar relevant worden factoranalyses toegepast om onderliggende dimensies in sets van variabelen te identificeren en om schalen te valideren.

Ten slotte worden regressiemodellen gebruikt om verbanden tussen variabelen verder te analyseren en om na te gaan in welke mate bepaalde kenmerken of factoren samenhangen met de onderzochte uitkomsten. Deze multivariate analyses laten toe om rekening te houden met meerdere verklarende variabelen tegelijk en zo meer inzicht te krijgen in de relaties binnen de data.

9.3 Programma's voor dataverwerking

Voor de verwerking en analyse van de gegevens worden verschillende softwaretoepassingen gebruikt. Voor het voorbereiden en structureren van databestanden en voor het maken van visualisaties wordt gebruikgemaakt van Microsoft Excel. Deze software ondersteunt onder meer het overzichtelijk voorstellen van resultaten in grafieken en schema's.

Voor de statistische verwerking en analyse van de data wordt gewerkt met de meest recente versie van IBM SPSS Statistics. In dit programma worden de databestanden opgeschoond en gecontroleerd, worden eenvoudige en meer geavanceerde statistische analyses uitgevoerd en worden afgeleide variabelen en analysetabellen aangemaakt voor de rapportering.

9.4 Aanvulling met externe bedrijfsgegevens

De onderzoeksdataset wordt aangevuld met externe bedrijfsgegevens die worden aangekocht bij Trends Business Information, onderdeel van Roularta Media Group. Deze gegevens worden

gebruikt voor verdere analyses en dienen in deze editie in het bijzonder ter ondersteuning van analyses rond de groei en performantie van ondernemingen.

De aangeleverde dataset bevat onder meer informatie over de status van de onderneming (actief, inactief of juridisch in overgang), de R-score die de financiële stabiliteit van een onderneming uitdrukt, de datum van de laatst neergelegde jaarrekening en diverse indicatoren met betrekking tot arbeidsproductiviteit, werkdruk, anciënniteit en uitstroom.

De koppeling tussen de surveydata en de externe bedrijfsgegevens gebeurt via een afzonderlijke dataset op basis van het ondernemingsnummer. Deze koppeling wordt uitgevoerd vóór de analyses, waarna de toegevoegde variabelen integraal deel uitmaken van het analyseklaar databestand. De aangekochte variabelen blijven opgenomen in de uiteindelijke dataset die wordt gebruikt voor verdere analyses en tijdsreeksen, maar worden niet gedeeld met derden. Bij de verwerking en rapportering van de gegevens wordt steeds gewaakt over de vertrouwelijkheid en het vermijden van identificatie van individuele ondernemingen.

Referentielijst

Delagrange, H. (2016). *Methodologie van de IOA enquête*. SERV / Stichting Innovatie & Arbeid.

<https://www.serv.be/node/10625>

Delagrange, H., & Notebaert, S. (2023). *Methodologie van de Ondernemingsenquête 2021*. SERV /

Stichting Innovatie & Arbeid. <https://www.serv.be/node/15992>

Lijst met tabellen

Tabellen

Tabel 1: Gebruikte sectorafbakening op basis van NACE-codes	8
Tabel 2: Populatie 2023 kwartaal 4, vestigingseenheden, Vlaanderen en Brussel.....	9
Tabel 3: Netto respons.....	18
Tabel 4: Netto respons per categorie sector & grootte	19
Tabel 5: Voornaamste reden voor weigering deelname	20
Tabel 6: Overzicht technische non-respons	20
Tabel 7: Populatie en weging.....	26
Tabel 8: Verdeling van de respons volgens cellen op basis van de administratieve gegevens volgens de door hen opgegeven gegevens	32

Bijlagen

Celverloop

Wanneer respondenten een andere sector en/of grootte aangeven dan diegene waarin ze op basis van de administratieve data zijn ingedeeld, spreken we over celverloop. Het hoogste verloop zien we in de grootste categorie van (+200 werknemers) en in de diensten en de industrie. Een detailweergave van het celverloop is terug te vinden in Tabel 8.

Tabel 8: Verdeling van de respons volgens cellen op basis van de administratieve gegevens volgens de door hen opgegeven gegevens

		Categorie grootte & sector op basis van zelfrapportage respondent																Totaal
		1-9 ind	1-9 bou	1-9 die	1-9 quart	10-49 ind	10-49 bou	10-49 die	10-49 quart	50-199 ind	50-199 bou	50-199 die	50-199 quart	+200 ind	+200bou	+200 die	+200 quart	
Categorie grootte & sector op basis van administratieve gegevens	1-9 ind	2,5%	0,5%	2,4%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%	0,1%									6,3%
	1-9 bou	1,0%	5,0%	1,1%	0,1%		0,1%											7,2%
	1-9 die	1,6%	0,4%	9,2%	4,5%			0,2%	0,2%									16,1%
	1-9 quart			0,2%	1,2%													1,4%
	10-49 ind	0,7%	0,2%	0,4%		4,9%	0,3%	1,9%	0,3%	0,2%								9,0%
	10-49 bou	0,2%	0,5%	0,1%		1,2%	4,4%	1,0%	0,1%		0,1%	0,1%						7,6%
	10-49 die	0,2%	0,1%	2,1%	0,7%	0,8%	0,4%	7,8%	2,8%	0,2%		0,1%				0,3%		15,5%
	10-49 quart			0,1%	1,0%			0,3%	3,1%				0,1%					4,5%
	50-199 ind	0,1%		0,1%		0,4%		0,2%		5,4%	0,2%	1,0%		0,1%				7,6%
	50-199 bou			0,1%			0,1%	0,2%		0,4%	1,8%	0,4%						2,8%
	50-199 die			0,2%		0,1%		0,5%		0,8%	0,2%	3,6%	0,7%			0,2%	0,1%	6,3%
	50-199 quart				0,5%	0,1%	0,1%		0,3%	0,1%	0,1%	0,2%	3,2%					4,5%
	+200 ind	0,1%		0,1%		0,1%		0,1%		0,5%	0,1%	0,2%		1,0%		0,3%	0,1%	2,5%
	+200bou					0,1%				0,1%		0,1%		0,1%	0,1%			0,3%
	+200 die			0,1%	0,1%	0,1%		0,2%		0,1%		0,9%	0,1%	0,1%		1,6%	0,5%	3,7%
	+200 quart				0,1%				0,4%	0,1%			0,8%	0,1%		0,1%	3,2%	4,8%
Totaal		6,4%	6,7%	16,0%	8,4%	8,0%	5,4%	12,8%	7,2%	7,8%	2,4%	6,6%	4,8%	1,3%	0,1%	2,5%	3,8%	100,0%

Introductiebrief

Aanspreektitel Voornaam Naam
Bedrijf
Straat nr
B-1234 STAD

contactpersoon
Hendrik Delagrange

ons kenmerk
StIA_aankondiging_enquête_2025_ID

Brussel

Doe mee aan de Ondernemingsenquête van de SERV

Beste [Voornaam Naam],

Binnenkort zal een medewerker van Ipsos u opbellen voor de Ondernemingsenquête in opdracht van de SERV | Stichting Innovatie & Arbeid. Vooraleer u denkt 'alweer een enquête' geven we graag kort enkele redenen om zeker mee te doen.

Geen zoveelste enquête

De Ondernemingsenquête is een wetenschappelijk onderzoek in opdracht van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Het onderzoek loopt al sinds 1998 en biedt zo unieke inzichten in de noden en uitdagingen van ondernemingen in Vlaanderen en Nederlandstalig Brussel.

Uw deelname is onmisbaar voor ons als overlegplatform van werkgevers- en werknemersorganisaties: dankzij uw antwoorden kunnen we onderbouwde adviezen geven die écht aansluiten bij wat speelt in bedrijven en op de arbeidsmarkt.

Waarover gaan de vragen?

Dit onderzoek biedt de kans om uw ervaringen en inzichten te delen over actuele onderwerpen zoals:

- opleidingsbehoeften van uw team,
- digitalisering en duurzaamheid,
- de aanpak van arbeidsmarktkrapte en werkdruk;
- innovatie binnen uw onderneming.

Praktisch

- Duur: maximaal 15 minuten
- Selectie: uw bedrijf is willekeurig geselecteerd
- Vertrouwelijkheid: wij verwerken uw antwoorden volledig anoniem
- Timing: komt het geplande gesprek niet uit, dan bellen we wanneer het wel past.
- Resultaten: de onderzoeksresultaten zijn vanaf de zomer 2025 beschikbaar op www.serv.be

Heeft u nog vragen? Neem contact op met onderzoeker Hendrik Delagrange (T 02 209 01 67, E enquete@serv.be) of kijk op onze website: serv.be/ondernemingsenquete.

Veel dank voor uw medewerking!

Namen en handtekeningen niet weergegeven uit privacyoverweging.

administrateur-generaal SERV

voorzitter SERV

ondervoorzitter SERV

Vragenlijst

INTRO & BASIS

I1. Goedendag mevrouw, mijnheer, u spreekt met ... in opdracht van de Stichting Innovatie & Arbeid van de SERV.

**Kan ik [PROG: insert Managergender] [PROG: insert name from database] spreken?
Dat is volgens onze informatie de personeelsverantwoordelijke?**

[1 antwoord mogelijk]

- 1: Ja, daar spreekt u mee [ga naar vraag I4]
- 2: Neen, deze is momenteel niet beschikbaar [PROG: APPOINTMENT] INT: afspraak maken
- 3: Neen, personeelsverantwoordelijke is iemand anders en beschikbaar INT: vragen naar wie wel en vragen om door te verbinden [ga naar vraag I3]
- 4: Neen, personeelsverantwoordelijke is iemand anders en niet beschikbaar INT: vragen naar wie wel en vragen voor afspraak [PROG: BOX FOR NEW NAME + APPOINTMENT]
- 5: Er is geen personeelsverantwoordelijke [ga naar vraag I2]
- 6: Weigering [PROG: END SURVEY]

[PROG: IF CODE 5 IN I1]

I2. Kan ik de directeur of 1 van de zaakvoerders spreken (die op de hoogte is van het personeelsbeleid)?

- 1: Ja, doorverbinden [PROG: I3]
- 4: Ja, daar spreekt u mee [PROG: I4]
- 2: Neen, momenteel niet beschikbaar [PROG: FIX APPOINTMENT]
- 3: Weigering [PROG: END SURVEY]

[PROG: TEXT]

I3. Goedendag mevrouw, mijnheer, u spreekt met....in opdracht van de Stichting Innovatie & Arbeid van de SERV.

I4. Wij voeren een wetenschappelijk niet-commercieel onderzoek uit in opdracht van de Stichting Innovatie & Arbeid van de SERV. Enkele dagen geleden [PROG: IF I1=1; kreeg u IF NOT I1=1 uw onderneming] een brief waarin het onderzoek aangekondigd werd. Mogen we u enkele vragen stellen hieromtrent? Het interview zal ongeveer 15 minuten in beslag nemen en uw gegevens worden enkel gebruikt in het kader van dit onderzoek. Omwille van kwaliteitsredenen kan het zijn dat er wordt meegeluisterd met dit gesprek.

ENQ INDIEN nog meer informatie privacy: De gegevens ingezameld omtrent uw persoon zullen verwerkt worden door Ipsos nv en zullen uitsluitend gebruikt worden in het kader van het onderzoek. Overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, kan u deze gegevens opvragen en, indien nodig, laten verbeteren.

ENQ: In de volgende vragen gaan we na of de brief is ontvangen.

1: Ja

2: Neen [PROG: THANK AND CLOSE]

[1 antwoord mogelijk]

C1. Heeft u deze brief ontvangen?

1: Ja

2: Neen

[PROG: SINGLE RESPONSE, ASK IF C1 = CODE 2]

C1bis. In deze brief wordt het onderzoek uitgelegd, een antwoord gegeven op vaakgestelde vragen, is er een link naar meer informatie en vindt u de contactgegevens van de onderzoekers. Wenst u deze brief alsnog te ontvangen via mail?

1: Ja [PROG: BOX FOR E-MAIL AND COMMENTS, GO TO C1tris afterwards]

2: Nee [ga naar vraag NAAM]

[PROG: IF CODE 1 IN C1Bis]

C1tris. Wilt u nu al deelnemen of pas na het lezen van deze brief?

1: Ja, ik wil al deelnemen [ga naar vraag NAAM]

2: Ja, ik wil pas later deelnemen na het lezen van de brief [PROG: MAKE APPOINTMENT]

4: Neen, ik wil toch niet deelnemen [PROG: END SURVEY]

[PROG: SINGLE RESPON]

NAAM. Welke van volgende omschrijvingen past het best: Werkt u in een onderneming of organisatie?

1: onderneming

2: organisatie

Q8/SECRESP. Kan u zeggen in welk van de volgende grote sectorindelingen uw [PROG: INSERT NAAM] het beste past? Als u twijfelt, kies dan op basis van de activiteit waarbinnen de meeste mensen in uw [PROG: INSERT NAAM] tewerkgesteld zijn:

ENQ: Eén antwoord mogelijk

- 1: Land- of tuinbouw
- 2: Industrie
- 3: Bouw
- 4: Diensten ENQ: Int: vb. horeca, transport en logistiek, verzekeringen, verhuur en lease, communicatie, uitzendkantoor
- 5: Social profit
- 6: Overheid
- 7: Onderwijs
- 8: Vrije Beroepen ENQ: Int: vb. advocaat, notaris, arts, apotheek, kinesist
- 9: Handel ENQ: Winkels, verkoop van producten, ...

[PROG: DUMMY VARIABLE "sec4"
 IF CODE 1 OR 2 → 2 = PRIM/INDUSTRIE
 IF CODE 3 → 3 = BOUW
 IF CODE 4, 8, 9 → 4 = DIENSTEN
 IF CODE 5, 6 OR 7 → 5 = QUARTAIRE

[PROG: ASK IF SEC4= 2,3 OR 4]

FAM. Is uw onderneming een familiebedrijf?

ENQ: een bedrijf is een familiebedrijf als één familie de meerderheid heeft in het nemen van beslissingen en betrokken is bij het bestuur

- 1: Ja
- 0: Nee

Q2/aantwn. Hoeveel werknemers telt deze [PROG: INSERT NAAM] op dit moment? Het gaat over alle werknemers met een arbeidscontract uitgezonderd uitzendkrachten.

ENQ: NIET VOORLEZEN, enkel gebruiken als basis om te antwoorden als de respondent er naar vraagt.

Het gaat om personen, niet om Fulltime Equivalenten. Het gaat over alle werknemers die een arbeidscontract hebben, onbepaalde duur, tijdelijk, enzovoort, maar niet om uitzendkrachten, job-studenten, vrijwilligers of medewerkers van onderaannemers. Ook zij die langdurig ziek (> 1 jaar) zijn, of gedetacheerd of om een andere reden tijdelijk niet aan het werk zijn in de [PROG: INSERT NAAM] worden niet meegerekend.

Contract bepaalde duur: 1. ja
 Uitzendkrachten: 0:nee
 Studenten: 0: nee
 Plukkers, gelegenheidswerkers, flexi's: 0:nee
 Vrijwilligers: 0:nee

Aantal werknemers: [PROG: NUMERIC VALUE 5 DIGITS, MIN = 1, MAX = 99999]

Intro_Q7. We peilen nu naar opleiding in deze [PROG: INSERT NAAM].

Bel_opl We peilen nu naar opleiding in uw onderneming/organisatie. Hoe belangrijk is opleiding voor uw onderneming/organisatie op een schaal van nul tot tien?

SCALE 0-10

Kan u voor elk van de volgende opleidingen met ja of nee zeggen of er werknemers aan deelgenomen hebben in het voorbije jaar 2024?

[PROG: GRID, SINGLE RESPONSE]

Items (ROW)

Q72./Opl_gew Een gewone opleiding? ENQ:: Gewone opleiding is een opleiding, training of cursus binnen de [PROG: INSERT NAAM] die op voorhand is gepland en minstens gedeeltelijk door de werkgever betaald wordt; binnen of buiten het bedrijf.

Q73./Opl_otj On the job training? On-the-job-training: geplande periodes van begeleiding op de werkvloer of in de werksituatie, dus terwijl men werkt

Q7E./Opl_elr E-learning? INT: online of op de computer

Scale (COLUMN)

1: Ja

2: Nee

[PROG: ASK IF Q72 = 1 OR Q73 = 1 OR Q7E = 1]

Q74. Hoeveel personen van deze [PROG: INSERT NAAM] hebben in de afgelopen 12 maand een opleiding gevolgd?

ENQ: We tellen gewone opleiding, on-the-job training en e-learning samen. U mag het aantal geven.

[PROG: ONLY ONE OF THE TWO BOXES MUST BE FILLED IN IN ORDER TO PROCEED]

ENQ: Eén van de twee moet ingevuld zijn

Q74a / Opl_aant: Aantal

ENQ: vraag door naar aantal, neem percentage indien respondent niet kan antwoorden in aantallen

Q74p /Opl_aantalp: Percentage: [PROG: BOX FOR PERCENTAGE, MAX 3 DIGITS] %

[PROG: ASK IF Q72./Opl_gew OR Q73./Opl_otj OR Q7E./Opl_elr = 1]

Q7EXT Hoeveel procent van de opleidingsuren werden door externen gegeven? Een schatting is voldoende

percentage opleidingsuren extern: PROG: BOX FOR PERCENTAGE, NUMBER BETWEEN 0 - 100] %

Q76/ opl_plan. Is er in deze [PROG: INSERT NAAM] een geschreven opleidingsplan?

[1 antwoord mogelijk]

ENQ: Dit is een overzicht van alle opleidingen en opleidingsbehoeften in de organisatie.

1: Ja

2/0: Nee

[PROG: SINGLE RESPON]

Q90./opl_pop Zijn er loopbaanontwikkelingsplannen of 'POP's" in deze [PROG: INSERT NAAM]?

ENQ: POP staat voor 'Persoonlijk OntwikkelingsPlan', dat is een overeenkomst tussen de werkgever en werknemer over de richting waarin de werknemer zich verder zal ontwikkelen en welke opleidingen hij daarvoor zal krijgen.

1: Ja

2/0: Nee

[PROG: SINGLE RESPON]

Q92./funcges Worden er in uw [PROG: INSERT NAAM] minstens één keer per jaar functioneringsgesprekken gehouden met het personeel?

ENQ: niet voorlezen tenzij ze ernaar vragen: Het zijn formele, op voorhand geplande gesprekken die enkel gaan over het verbeteren van het functioneren. Het is mogelijk dat tegelijk een beoordelingsgesprek wordt uitgevoerd. Bij deze wordt wel een eindoordeel over de prestaties gemaakt. We bekijken hier enkel het deel over functioneringsgesprekken.

1: Ja

2/0: Nee

[PROG: SINGLE RESPONSE, ASK IF Q92 = CODE 1]

Q93./funcaant Met hoeveel werknemers zijn er functioneringsgesprekken?

ENQ: Lees mogelijkheden voor

- 1: Met allemaal
- 2: Met minstens de helft
- 3: Met minder dan de helft

opl_verand Hoe snel veranderen de kennis en competenties die werknemers in deze [PROG: INSERT NAAM] nodig hebben?

- 4: zeer snel
- 3: tamelijk snel
- 2: niet zo snel
- 1: helemaal niet

[PROG: ASK IF CODE 1 IN Q72/Q73/Q7E (opl_gew/opl_otj/opl_elr); GRID, SINGLE RESPONSE, ITEMS IN ROW, SCALE IN COLUMNS]

opl_typinh We gaan enkele types van vaardigheden opsommen die in opleidingen kunnen aangeleerd worden. Wilt u telkens zeggen of die vaardigheden aan bod komen voor alle medewerkers die opleiding volgen, meer dan de helft, minder dan de helft of geen?

Items

- Opl_ihtp_regcom Preventie, veiligheid, gezondheid en welzijn
- Opl_ihtp_softsk. Sociale of persoonlijke vaardigheden, soms softskills genoemd
- Opl_ihtp_spectec Technische kennis eigen aan de [PROG: INSERT NAAM]
- Opl_ihtp_algtec Algemene technische kennis

Scale

- 3: Alle
- 2: Meer dan de helft
- 1: Minder dan de helft
- 0: Geen

[PROG: GRID, SINGLE RESPONSE, ITEMS IN ROW, SCALE IN COLUMNS, RANDOMIZE ITEMS]

Opl_blm We gaan enkele moeilijkheden noemen die men bij ondernemingen kan ervaren met betrekking tot het aanbieden van opleidingen. Wilt u zeggen of u die in belangrijke mate, in beperkte mate of niet ervaart voor?

Items:

- Opl_blm_motiv Gebrek aan motivatie of interesse bij de medewerkers**
- Opl_blm_ondui Het is onduidelijk welke opleidingen de medewerkers nodig hebben**
- NQ: zowel omdat het niet duidelijk is wat ze zelf willen als wat er nuttig zou kunnen zijn voor het werk**
- Opl_blm_wswl Werkschema's en werklust laten geen ruimte**
- Opl_blm_abodz Het opleidingsaanbod is onoverzichtelijk**
- ENQ: het is zo ruim en groot dat het erg moeilijk is om er een keuze in te maken**
- Opl_blm_bsnt De opleiding die we nodig hebben bestaat niet**
- Opl_blm_duur Opleiden is te duur**

ENQ: te duur in alle aspecten, dus zowel de opleiding zelf als de werktijd of andere kosten
Opl_blm_nn Onze medewerkers hebben voldoende kennis
Opl_blm_vv We vrezen dat medewerkers eens opgeleid gaan vertrekken

Scale:

2: In belangrijke mate
1: In beperkte mate
0: Niet

We gaan nu een aantal vragen stellen over digitalisering

Bel_digi. Hoe belangrijk is digitalisering voor uw onderneming/organisatie op een schaal van nul tot tien?

SCALE 0-10

[PROG: SINGLE RESPONSE, ASK IF SECT4= 2/3/4]

Verkoopt u uw product of dienst online, via een webshop, social media of een ander platform?

ENQ: Dit kan via uw eigen webshop of via een extern platform

1: Ja
0: Nee

digi_blended.

[PROG: IF SECRESP IS 1,2,3,4,9]

Heeft u een aanbod van blended diensten, waarin digitale en fysieke diensten gemengd worden?

ENQ: blended services is een combinatie van face-to-face interactie en digitale interactie, dus online en offline gecombineerd in één geheel

[PROG: IF SECRESP IS 5, 8]

Heeft u een aanbod van blended diensten of zorg, waarin digitale en fysieke contacten of zorg gemengd worden?

[PROG: IF SECRESP IS 7]

Heeft u een aanbod van onderwijs, waarin digitale en fysieke vormen van leren gemengd worden?

1: Ja
0: Nee

[PROG: SINGLE RESPON]

digi_cybvlg Is er in uw [PROG: INSERT NAAM] een formeel beleid voor cyberbeveiliging?

ENQ: cyberbeveiliging moet voorkomen dat uw computersystemen worden overgenomen door hackers of andere personen met kwaadwillige bedoelingen; met formeel beleid bedoelen we dat er een plan is gemaakt voor preventie en voor wat te doen als er een incident is

1: Ja
0: Nee

[PROG: GRID, SINGLE RESPON, ITEMS IN ROWS, SCALE IN COLUMNS]

We gaan een aantal elementen van digitalisering voorstellen. Wilt u telkens met ja of nee zeggen of er op dat domein in uw [PROG: INSERT NAAM] in de voorbije drie jaar belangrijke aanpassingen of investeringen zijn geweest?

ITEMS:

digi_robaut Robotisering of automatisering

digi_specsoft Specifieke software aangepast of gemaakt voor uw [PROG: INSERT NAAM]

digi_erp Workflow software, ERP

digi_ai Artificiële intelligentie

digi_dtn Data-analytics, dat is het verwerken van gegevens die in uw [PROG: INSERT NAAM] zijn verzameld

SCALE:

1: Ja
0: Nee

[PROG: ASK IF digi_dtn IS 1, GRID, SINGLE RESPON, ITEMS ROWS, SCALE COLUMN]

digi_dtnproc Gebruikt u data-analytics voor het verbeteren van werkprocessen?

digi_dtnctrl En gebruikt u data-analytics om de prestaties van werknemers op te volgen?

SCALE:

1: Ja
0: Nee

[PROG: SINGLE REPSONS ASK IF digi_robaut OR digi_specsoft OR digi_erp OR digi_ai OR digi_dtn = 1]

digi_proctkn Zijn er in uw [PROG: INSERT NAAM] in de afgelopen drie jaar processen of takenpakketten aangepast naar aanleiding van het invoeren van digitale toepassingen?

[PROG: IF digi_dtn=1 SHOW] We bedoelen alle digitale toepassingen, niet enkel data-analytics

1: Ja

0: Nee

[PROG: SINGLE RESPONDS ASK IF digi_robaut OR digi_specsoft OR digi_erp OR digi_ai OR digi_dtn = 1]

Opl_digi Heeft de evolutie van digitalisering in uw [PROG: INSERT NAAM] er toe geleid dat werknemers een opleiding hebben gevolgd?

1: Ja

0: Nee

[1 antwoord mogelijk]

Prtcp_digi In welke mate hebben de medewerkers een vorm van zeggenschap in hoe digitalisering in uw [PROG: INSERT NAAM] toegepast wordt? Worden ze geïnformeerd, geconsulteerd en of beslissen ze mee?

1: geïnformeerd

2: geconsulteerd

3. beslissen mee

[PROG: GRID, SINGLE RESPONDS, ITEMS IN ROW, SCALE IN COLUMN]

De volgende vragen gaan over duurzaamheid. We bedoelen daarmee het vermijden van de uitstoot van schadelijke stoffen, verminderen van gebruik van water en energie

Bel_drz. Hoe belangrijk is duurzaamheid voor uw onderneming/organisatie op een schaal van nul tot tien

SCALE 0-10

Items

drz_proc Heeft u in het kader hiervan in voorbije 3 jaar werk- of productieprocessen aangepast?

drz_protralog Heeft u in het kader hiervan in voorbije 3 jaar mobiliteitsbeleid, transport of logistiek aangepast?

drz_hero Heeft u in de voorbije drie jaar producten of diensten herontworpen om beter aan de genoemde doelstellingen te voldoen?

drz_aank Heeft u in de voorbije drie jaar uw toeleveringsketen geanalyseerd om beter aan de genoemde doelstellingen te voldoen?

SCALE:

1: Ja

0: Nee

[PROG: SINGLE RESPON]

drz_afv. Hergebruikt u afval, rest- of bijproducten? Dat kan door ze zelf te gebruiken, te verkopen of van een andere onderneming over te nemen

2: Ja, in belangrijke mate

1: Ja, in beperkte mate

0: Nee

[PROG: SINGLE RESPON]

drz_regdu Is het voor uw [PROG: INSERT NAAM] voldoende duidelijk wat u moet doen om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen in het kader van duurzaamheid ?

1: Ja

0: Nee

[PROG: SINGLE RESPON ONLY IF DRZ_PROC OR drz_protralog or drz_hero or drz_aank or drz_afv =1]

opl_drz Heeft de evolutie van duurzaamheid in uw [PROG: INSERT NAAM] er toe geleid dat werknemers opleiding hebben gevolgd?

1: Ja

0: Nee

[PROG: SINGLE RESPON]

prtcp_drz In welke mate hebben de medewerkers een vorm van zeggenschap in hoe duurzaamheid in uw [PROG: INSERT NAAM] toegepast wordt? Worden ze geïnformeerd, geconsulteerd en of beslissen ze mee?

1: geïnformeerd

2: geconsulteerd

3: beslissen mee

Bel_inno. De volgende vragen gaan over innovatie. Hoe belangrijk is innovatie voor uw onderneming/organisatie op een schaal van nul tot tien?

SCALE 0-10

[1 antwoord mogelijk]

Q113/ inno_nieuw. [PROG: IF Q8 = 1 OR 2 OR 3: "Heeft U sinds begin 2022 nieuwe of in belangrijke mate verbeterde producten of diensten geïntroduceerd?", IF Q8 = 4 OR 5 OR 6 OR 7 OR 8 OR 9: " Heeft U sinds begin 2022 nieuwe of in belangrijke mate verbeterde diensten of activiteiten geïntroduceerd?

1: Ja

2/0: Nee [ga naar vraag Prtcp_inno]

[PROG: SINGLE RESPONSE, ASK IF CODE 1 IN Q113]

Q114/inno_nieuwvoor. [PROG: IF Q8 = 1 OR 2 OR 3: "Gaaf het dan over producten of diensten die nieuw waren voor de markt of over producten of diensten die niet nieuw waren voor de markt maar wel voor uw [PROG: INSERT NAAM] of over beide?", IF Q8 = 4 of 8 of 9: "Gaaf het dan over diensten die nieuw waren voor de markt of over producten of diensten die niet nieuw waren voor de markt maar wel voor uw [PROG: INSERT NAAM] of over beide", IF Q8 = 5 of 6 of 7: "Gaaf het dan over activiteiten die nieuw waren voor de markt of het publiek of over activiteiten die wel nieuw zijn voor uw [PROG: INSERT NAAM] maar al eerder bestonden of over beide? "

1: Die nieuw waren voor de markt/het publiek

2: Die niet nieuw waren voor de markt/het publiek, maar wel voor uw [PROG: INSERT NAAM]

3: Beide

[PROG: SINGLE RESPONSE ASK IF inno_nieuw = 1]

opl_inno Heeft de innovatie in uw [PROG: INSERT NAAM] er toe geleid dat werknemers opleiding hebben gevolgd?

1: Ja

2/0: Nee

[1 antwoord mogelijk]

Prtcp_inno In welke mate hebben de medewerkers een vorm van zeggenschap in hoe innovatie in uw [PROG: INSERT NAAM] toegepast wordt? Worden ze geïnformeerd, geconsulteerd en/of besloten ze mee?

1: geïnformeerd

2: geconsulteerd

3: besloten mee

[1 antwoord mogelijk]

We zijn al goed opgeschoven, we zijn aan het voorlaatste blok. We hebben nu een aantal vragen over de drukte op het werk.

wd_hlbr In welke mate is het voor uw medewerkers haalbaar om het werk gedaan te krijgen binnen de gestelde tijd en met de beschikbare middelen?

1: Altijd haalbaar

2: Meestal haalbaar

3: Soms haalbaar

- 4: Zelden haalbaar
- 5: Nooit haalbaar

[PROG: GRID, SINGLE RESPON, ITEMS IN ROWS, SCALE IN COLUMNS]

Bel_wd. Hoe belangrijk is een haalbare werklast voor uw onderneming/organisatie op een schaal van nul tot tien?

SCALE 0-10

Om het beter haalbaar te maken het werk gedaan te krijgen zijn verschillende soorten maatregelen mogelijk. Wilt u met ja of nee aangeven of u de volgende maatregelen heeft toegepast in de loop van de voorbije drie jaar?

Items:

wd_mtr_aanw Personeel aanwerven

wd_mtr_opl Opleiding voorzien zodat werknemers meer, andere of nieuwe taken kunnen

wd_mtr_steun Verhogen van de weerbaarheid van de werknemers door op-leiding, coaching, advise

wd_mtr_proc Aanpassen van werkmethodes, planning of procedures wd_mtr_wvd. [PROG: IF Q2 <= 50 WN] Oplossen met overuren en werk verdelen over het personeel dat er is en zaakvoerder [PROG: IF Q2 >= 50 WN] Oplossen met overuren en werk verdelen over het personeel dat er is

wd_mtr_schrap Producten of diensten niet meer aanbieden of aanpassen zodat het door de aanwezige medewerkers gedaan kan worden

wd_mtr_uitb Werk uitbesteden

Scale:

1: Ja

2/0: Nee

[PROG: GRID, SINGLE RESPON, ITEMS IN ROWS, SCALE IN COLUMNS]

We gaan enkele stellingen voorlezen in verband met de haalbaarheid van werk. Wilt u zeggen of u er helemaal akkoord mee bent, eerder akkoord, neutraal, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord?

Items:

wd_blm_tijd Het uitwerken van oplossingen voor werklust zou ons meer tijd kosten dan we er mee kunnen winnen

wd_blm_kost Veel van onze medewerkers vinden een hoge werkdruk een punt van eer

wd_blm_kenn We hebben of vinden de kennis niet om oplossingen voor werklust uit te werken

wd_blm_werk We zijn aan het groeien en kunnen dat niet tegenhouden

[PROG: IF sec4 = 2/3/4/] **wd_blm_compr** De hoeveelheid werk kan niet verminderd worden zonder het financieel overleven van de onderneming in het gedrang te brengen

[PROG: IF sec4 = 5]

wd_blm_gdrng De hoeveelheid werk kan niet verminderd worden zonder de dienst in het gedrang te brengen

Scale:

5: Helemaal akkoord

4: Eerder akkoord

3: Noch akkoord, noch niet akkoord

2: Eerder niet akkoord

1: Helemaal niet akkoord

[PROG: GRID, SINGLE RESPONS]

Particip_wd In welke mate hebben de medewerkers een vorm van zeggenschap in hoe de haalbaarheid van het werk beheerd wordt in uw [PROG: INSERT NAAM]?

Worden ze geïnformeerd, geconsulteerd en/of besloten ze mee?

1: geïnformeerd

2: geconsulteerd

3: besloten mee

[1 antwoord mogelijk]

GB1./ evolactvrg Als u het recente verleden (3 à 5 jaar) voor ogen houdt, hoe schat u het niveau van de activiteiten van uw [PROG: INSERT NAAM] in?

ENQ: Lees mogelijkheden voor – slechts één antwoord mogelijk

De mogelijkheden zijn

5: Sterke groei

4: Beperkte groei

3: Gelijk gebleven

2: Beperkte vermindering

1: Sterke vermindering

[1 antwoord mogelijk]

GB2/ evolactvlg Als u de nabije toekomst (3 à 5 jaar) voor ogen houdt, hoe schat u het niveau van de activiteit van uw [PROG: INSERT NAAM] in?

[1 antwoord mogelijk]

ENQ: Lees mogelijkheden voor – slechts één antwoord mogelijk

5: Sterke groei

4: Beperkte groei

3: Gelijk gebleven

2: Beperkte vermindering

1: Sterke vermindering of stopzetting van de activiteit

[1 antwoord mogelijk]

evolaantwn Wat was de evolutie van het aantal werknemers in uw [PROG: INSERT NAAM] in de voorbije drie jaar? De antwoordmogelijkheden zijn

1: Met meer dan 5% toegenomen

3: Met meer dan 5% afgenomen

2: Daar tussenin: Gelijk gebleven of minder dan 5% verschil

Tenslotte hebben we het terug over die domeinen; zou u telkens kunnen zeggen of de evoluties in die domeinen in de voorbije drie jaar geleid hebben tot een toename van het aantal medewerkers, een afname van het aantal of geen effect hadden?

evown_digi Digitalisering

evown_drz Duurzaamheid

evown_inno Innovatie

evown_wkd Werklast

Scale

1: toename

-1: afname

0: geen effect

Outro. Dit is het einde van onze vragenlijst. Bedankt voor uw tijd.

ENQ: Enkel indien gevraagd: Als u de resultaten wilt toegestuurd krijgen kan u dat laten weten op enquete@serv.be